

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІСТОРИЧНА СПАДЩИНА ТА СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

Матеріали науково-практичної конференції
з нагоди 140-річчя від дня народження С. А. Томіліна (1877–1952),
видатного соціал-гігієніста та демографа,
завідувача кафедри соціальної гігієни Харківського медичного інституту

м. Харків, 25 жовтня 2017 р.

УДК 614.2(477)
I90

Редакційна колегія: Огнєв В. А., Сокол К. М., Чумак Л. І., Чухно І. А.,
Веретельник О. А.

Затверджено вченою радою ХНМУ.
Протокол № 10 від 19.10.2017 р.

I 90 Історична спадщина та сучасні аспекти забезпечення громадського здоров'я в Україні: матеріали наук-практ. конф.; з нагоди 140-річчя від дня народження С. А. Томіліна (1877–1952), видатного соціал-гігієніста та демографа, завідувача кафедри соціальної гігієни Харківського медичного інституту (м. Харків, 25 жовт. 2017 р.). – Харків, 2017. – 160 с.

УДК 614.2(477)

© Харківський національний
медичний університет

На практичних заняттях суттєву ефективність мають наступні інтерактивні методи навчання: діалоги («Головна дійова особа в діалозі «лікар – пацієнт»), дискусії («Професійна взаємодія лікаря та пацієнта в працях М. Пирогова»), дебати («Різні культури – різні культури лікування»), ділові ігри («Формування позитивного іміджу медичної установи і конкретного працівника з точки зору пацієнта», «Соціальна медицина. Культура. Реформи») та ін. Студенти залучаються до участі у дискусіях («Як досягти психологічного контакту з пацієнтом?»), моделюваннях проблемних ситуацій («Черга в поліклініці», «На прийомі у лікаря», «Мені погано, лікарю!»), виконанні проектів («Слово лікаря як зцілювальна сила»), проведенні ділових ігор і тренінгів («Взаємодія лікаря і пацієнта», «Пролонгований контакт з рідними пацієнта» та ін.). Завдяки таким інтерактивним методам навчання майбутні лікарі збагачують власний досвід взаємодії у конкретних професійно спрямованих ситуаціях.

Узагальнені результати вивчення прогресивних ідей професійної взаємодії вбачаються в актуалізації медичної освіти завдяки впровадженню особистісно та пацієнтоорієнтованого підходу (patient centered approach); збільшення обсягу навчального часу для практичної взаємодії; створенні та застосуванні електронних освітніх ресурсів для удосконалення навичок міжособистісної взаємодії професійно орієнтованої та комунікативної підготовки майбутніх лікарів; поетапної організації комунікативної підготовки студентів-медиків упродовж усіх років навчання та практикування навичок фахової комунікації (communication training); визначення змісту й критеріїв перевірки комунікативних умінь студентів-медиків під час навчання [1, С. 198]. Упровадження інтерактивних методів навчання спрямоване на відпрацювання навичок самоаналізу, самооцінки, самоконтролю, здійснення моніторингу щодо діагностики рівня сформованості готовності майбутніх лікарів до професійної взаємодії.

Використана література

1. Голік О. В. Формування у майбутніх лікарів предметних компетентностей з медичної деонтології засобами корпоративного навчання: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. – К., 2015. – 302 с.
2. Зайченко І. В. Теорія і методика професійного навчання: навч. посібник. – К.: Вид-во Ліра-К, 2016. – 580 с.
3. Москаленко В. Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320 с.
4. Пометун О. І. Інтерактивні технології навчання: Теорія, досвід: метод. посіб. / авт.-уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. – К.: АПН, 2002. – 136 с.
5. Устименко Ю. С. Проблема професійної взаємодії у поглядах психологів // Практична психологія у сучасному вимірі: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених та студентів (Дніпропетровськ, 24 бер. 2016 р.). – Дніпропетровськ: Університет імені Альфреда Нобеля, 2016. – С. 165–169.

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ТЕХНОЛОГІЇ МЕДИЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ»

Завада О. О., Лук'янова Л. В., Савельєва О. В.

Вдосконалення та реформування медичного сектору України пов'язано з пошуком нових та вдосконаленням існуючих підходів щодо управління якістю ме-

дичної допомоги. Принципи менеджменту якості, які впроваджуються в останні роки в медицину нашої держави не є принципово новими, вони є наслідком багаторічної праці науковців різних країн, що працюють цій галузі, та втіленні в концепції TQM (Загального менеджменту якості). Філософія TQM передбачає безперервну роботу організацій спрямовану на поліпшення якості.

Однією з основних міжнародних організацій, що регулює питання щодо розробки стандартів в усіх галузях народного господарства, зокрема у сфері менеджменту та управління є Міжнародна організація зі стандартизації ISO.

Основні принципи менеджменту якості регламентуються стандартом ISO 9000:2000, який має орієнтацію на споживача. Орієнтація перш за все на індивідуальні потреби кожного пацієнта як парадигма якості медичної допомоги сьогодні, також була сформовано в 2001 році в інституті медицини при національній академії наук США.

Якість медичної допомоги охоплює такі аспекти як: якість медичних матеріалів (включаючи імпланти), якість фармацевтичних препаратів, що використовуються при лікуванні, якість медичного сервісу (своєчасність реагування швидко), інфраструктура лікарні, якість роботи самого лікаря (його професіоналізм), якість медичного обладнання, якість діагностування [1, С. 100].

Як відомо, від якості діагностування, вимоги до якої регламентує стандарт ISO 15189, а саме від якості лабораторного дослідження залежить прийняття рішень стосовно лікування та профілактики захворювань [2, С. 48]. Виходячи з цього важливим є ознайомлення студентів з основами СУЯ, метрології та підходами до стандартизації [3, С. 37]. Так на кафедрі медичної та біоорганічної хімії ХНМУ студенти, що навчаються за спеціальністю «Технології медичної діагностики та лікування» вивчають не лише дисципліну «Медична хімія», але й також дисципліну «Аналітична хімія». Аналітична хімія – це дисципліна, яка розробляє, оптимізує та впроваджує процеси вимірювання, що необхідні для вирішення проблем, стосовно якісного та кількісного аналізу. На заняттях з аналітичної хімії у студентів формуються саме ті практичні навички та компетенції, які необхідні в роботі працівникам клінічних медико-діагностичних лабораторій. В рамках викладання дисципліни особлива увага приділяється метрології, адже доцільно наголосити студентам на особливість вимірювань в кількісному аналізі, методи і засоби забезпечення їх єдності та способи досягнення необхідної точності. Майбутні спеціалісти повинні розуміти, що однією з основних метрологічних характеристик результатів вимірювань є похибка, а провадження СУЯ в КЛД допомагає зменшити ризик виникнення систематичних, інструментальних та інших похибок. На практичних заняттях з дисципліни «Аналітична хімія» увагу студентів звернено на метрологічні характеристики приладів, на необхідність проведення обов'язкових метрологічних повірок обладнання, на необхідність валідації обладнання.

Взагалі сучасні вимоги до якості лабораторних досліджень передбачають необхідність валідації та верифікації методик, які використовуються в роботі, тому актуальним є включення в навчальний процес обговорення загальних підходів стосовно валідації як аналітичних методик, так і обладнання.

Висновки. Таким чином, якість медичної послуги, якість досліджень, що проводяться в медичних лабораторіях безсумнівно залежить від виконавців досліджень, тому при підготовці майбутнього лікаря-лаборанта необхідно враховувати сучасні вимоги щодо кваліфікації працівників КДЛ.

Використана література

1. Рамазанова-Стьопкіна О. А. Питання впровадження стандарту ISO 15189:2012 у медичних лабораторіях. Український метрологічний журнал, 2015, № 3. С. 48–50.
2. Фломін Ю. В. Управління якістю медичної допомоги як важливий аспект менеджменту в охороні здоров'я. Україна. Здоров'я нації. 2012. № 4 (24). С. 100–106.
3. Суліма Л. О. Вимоги до керівництва медичних лабораторій згідно міжнародного стандарту ISO 15189:2003. Збірник наукових праць ОДАТРЯ. № 1(2) 2013. С. 37–40.

НАВЧАННЯ БІОСТАТИСТИЦІ: СУЧАСНІ КОМПОНЕНТИ ЗМІСТОВНО-СТРУКТУРНОЇ МОДЕЛІ

Ишаківа Г. В., Грузева Т. С.

Навчальна дисципліна «біостатистика» є невід'ємною частиною цілісної системи знань при підготовці сучасного лікаря. Для засвоєння цього предмету з використанням методу моделювання розроблено змістовно-структурну модель навчання студентів-медиків ВМНЗ основам біостатистики. Окремі елементи цієї моделі взаємопов'язані між собою і орієнтовані на отримання високого рівня знань, умінь та практичних навичок майбутніх лікарів з застосування математичного апарату у професійній діяльності. Модель містить в собі наступні складові: цільову, змістовну, методологічну, методично-організаційну та оціночно-результативну.

Мету та завдання процесу формування професійної компетентності студентів ВМНЗ визначає цільова компонента. Метою є формування загальних, предметних, професійних компетенцій майбутніх лікарів у процесі навчання біостатистиці. Відповідно до мети передбачено завдання, тобто підвищення якості навчання цьому предмету, через покращення рівня засвоєння майбутніми лікарями знань з основ біостатистики та їх застосування для вирішення завдань охорони здоров'я, формування мотивації до підвищення медико-біологічних знань та саморозвитку, забезпечення сукупності знань, умінь та навичок для досягнення якості навчання і їх використання в майбутній професійній діяльності. Цільова складова змістовно-структурної моделі дає можливість спрогнозувати рівень сформованості знань майбутніх лікарів з біостатистики, який повинен відповідати нормативним вимогам до підготовки фахівців.

Змістовна компонента складається з системи медико-біологічних завдань, що спрямовані на засвоєння математичної інформації та статистичних методів. Вирішення таких завдань дозволить застосовувати біостатистику в майбутній професійній діяльності та за її допомогою вирішувати завдання в системі охорони здоров'я.

Підходи і принципи, що використовуються при формуванні математичної компетентності майбутніх лікарів, наведено в методологічній складовій моделі. Для формування знань з біостатистики запропоновано системний, професійно та особистісно орієнтований, компетентнісний, діяльнісний, інтегративний підходи. Реалізація таких підходів у процесі навчання біостатистиці повинна здійснюватися на основі таких дидактичних принципів як науковість, доступність, систематичність, послідовність, наочність, активність, індивідуалізація, неперервність.